

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 5. maijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 67/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Konkurences likuma
30. panta trešās daļas vārdus „attiecībā uz kuru izdots pagaidu noregulējums”,
(turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes
(turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam, 105. panta pirmajam un
trešajam teikumam un spēkā neesošiem no 2019. gada 9. septembra.

2. Konkurences likuma 30. panta trešā daļa noteic:

„Lēmumu par pagaidu noregulējumu procesa dalībnieks, attiecībā uz kuru
izdots pagaidu noregulējums, var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā
10 dienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par
to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa pieteikumā juridiski pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības.

6.1. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka publiskās un privātās partnerības ietvaros starp publiskajiem partneriem – pašvaldību un privāto tiesību juridisko personu – un Pieteikuma iesniedzēju kā privāto partneri (datums) noslēgts koncesijas līgums par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ieviešanu. Konkurences padome (datums) ierosināja lietu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 102. pantā noteiktā aizlieguma pārkāpumu publisko partneru darbībā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 28. pantu Pieteikuma iesniedzējai šajā lietā ir trešās personas statuss, jo ierosinātās lietas iznākums var skart tās tiesības un likumiskās intereses.

Ar Konkurences padomes (datums) lēmumu „Par pagaidu noregulējumu” (turpmāk – Padomes lēmums) minētās lietas ietvaros publiskajiem partneriem citstarp uzlikts par pienākumu apturēt koncesijas līguma izpildi daļā par nešķirotu un dalīto sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu. Padomes lēmumu Administratīvajā apgabaltiesā pārsūdzējusi pašvaldība un Pieteikuma iesniedzēja. Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz apstrīdēto normu, ar (datums) lēmumu izbeigusi tiesvedību lietā daļā, kas ierosināta pēc Pieteikuma iesniedzējas pieteikuma, jo secinājusi, ka apstrīdētās normas izpratnē Pieteikuma iesniedzēja nav uzskatāma par procesa dalībnieku, attiecībā uz kuru izdots pagaidu noregulējums. Proti, tiesa secinājusi, ka lietas ievaros netiek vērtēts Pieteikuma iesniedzējas iespējamais dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpums un Padomes lēmums arī nenoteic tai nekādus pienākumus.

Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētajā normā ietvertais aizliegums pārsūdzēt Padomes lēmumu personai, attiecībā uz kuru pagaidu noregulējums nav izdots, bet kuras tiesības vai tiesiskās intereses tas ierobežo, aizskar Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības, jo liedz pieeju tiesai.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstības izvērtēšanu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.2. Pieteikuma iesniedzēja arī uzskata, ka apstrīdētā norma aizskar tai Satversmes 105. panta pirmajā un trešajā teikumā ietvertās tiesības uz īpašumu.

Satversmes tiesa ir vairākkārt atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir saprotams tādējādi, ka tieši apstrīdētā norma rada pieteikuma iesniedzējam nelabvēlīgas sekas (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 7. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka līdz brīdim, kad Padome pieņēma lēmumu, Pieteikuma iesniedzēja jau bija veikusi finansiālus ieguldījumus, lai nodrošinātu koncesijas līguma izpildi. Līguma darbības apturēšana liedzot Pieteikuma iesniedzējai saņemt atlīdzību par saistību izpildi. Tādējādi no pieteikumā sniegtā juridiskā pamatojuma izriet, ka iespējamā Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 105. pantā ietverto pamattiesību aizskārums tiesiskais pamats ir Padomes lēmums, ar kuru publiskajiem partneriem uzlikts par pienākumu apturēt koncesijas līguma izpildi daļā, nevis apstrīdētā norma. Pieteikumā nav pamatots,

ka apstrīdētā norma būtu attiecināma ne vien uz tiesas procesu, kādā pārsūdzams Padomes lēmums, bet pati par sevi noteiktu īpašuma tiesību ierobežošanas tiesisko pamatu. Tādējādi pieteikumā nav ietverts juridiskais pamatojums tam, ka tieši apstrīdētā norma aizskar Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 105. panta pirmajā un trešajā teikumā ietvertās tiesības uz īpašumu.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstības izvērtēšanu Satversmes 105. panta pirmajam un trešajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu iespēju nav.

No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, jo procesa dalībnieks, attiecībā uz kuru nav izdots pagaidu noregulējums, nav tiesīgs to pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Lai arī nepastāv vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, Pieteikuma iesniedzēja vērsās tiesā savu pamattiesību aizsardzībai un Administratīvā apgabaltiesa pieņēma pieteikumu izskatīšanai. Satversmes tiesa ir atzinusi: situācijā, kad tiesību norma paredz aizliegumu kādu lēmumu pārsūdzēt tiesā, tomēr tiesa ir pieņēmusi lietu izskatīšanai, termiņš pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā skaitāms no brīža, kad tiesa pieņēma lēmumu par tiesvedības izbeigšanu (*sk. Satversmes tiesas 2014. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. 2013-18-01 9. punktu*). Tādējādi konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no (datums), kad Administratīvā apgabaltiesa pieņēma lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā daļā, kas ierosināta pēc Pieteikuma iesniedzējas pieteikuma. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2020. gada 1. aprīlī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtajā daļā noteiktajām prasībām.

8. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktam pieteikumā ir jānorāda juridiskais pamatojums. Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

Satversmes tiesas judikatūrā atzīts, ka no Satversmes 92. panta pirmā teikuma izriet valsts pienākums paredzēt taisnīgu lietas izskatīšanas procedūru. Vienlaikus likumdevējam ir plaša rīcības brīvība gan pieņemt procesuālos likumus un noteikt lietu kategorijas, kuras attiecīgajos procesos tiek skatītas, gan arī lemt par dažādu kategoriju lietu izskatīšanas kārtību (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2006. gada 14. marta sprieduma lietā Nr. 2005-18-01 13.1. punktu*). Tomēr valstij ir jānodrošina efektīva aizsardzība ikvienai personai, kuras tiesības vai likumiskās intereses ir aizskartas. Ja personai tiek atteikta tās tiesību aizstāvība tiesā, nepieciešams, lai ir alternatīvā procedūra, kas dotu iespēju personai realizēt savu tiesību aizsardzību maksimāli augstā līmenī (*sal. Satversmes tiesas 2003. gada 23. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2002-20-0103 secinājumu daļas 5. punkts un 2012. gada 20. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2011-16-01 9. punkts*).

Administratīvā apgabaltiesa (datums) lēmumā secinājusi, ka Padomes lēmums ietekmē Pieteikuma iesniedzējas tiesības sniegt pakalpojumus konkrētajā tirgū, tomēr ar šo lēmumu tai nav noteikti nekādi pienākumi un arī nevar iestāties nekādas tiesiskas sekas par kāda pienākuma neizpildi. Savas aizskartās tiesības saistībā ar koncesijas līguma darbības apturēšanu daļā Pieteikuma iesniedzēja var aizsargāt tieši saistībā ar līgumiskajām attiecībām, bet nevis lietas par pagaidu noregulējumu ietvaros (*sk. šā lēmuma 8. punktu*). Pieteikumā norādīts, ka strīds izriet no publiski tiesiskajām attiecībām, tāpēc Pieteikuma iesniedzējai ir jānodrošina tiesības pārsūdzēt Padomes lēmumu administratīvajā tiesā. Tomēr pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, kādēļ Pieteikuma iesniedzējas tiesību aizsardzību nenodrošina Publiskās un privātās partnerības likuma VI¹ nodaļā noteiktās tiesības prasīt koncesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu, koncesijas līguma noteikumu grozīšanu, atcelšanu vai līguma termiņa saīsināšanu un zaudējumu atlīdzināšanu. Tādējādi pieteikumā nav pamatots, ka no Satversmes 92. panta izrietētu likumdevēja pienākums nodrošināt, ka

Pieteikuma iesniedzēja savas tiesības uz īpašumu var aizsargāt, pārsūdzot Padomes lēmumu.

Līdz ar to pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu un sesto daļu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 67/2020).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš